

Knyga, dėl kurios norėjau kurti į Liepalotų medelynus ir ten pasislepti

bei

Viena kita smulkmena apie rašytoją Petronėlę Orintaitę ir jos naujausią kūrybą

1. Vietoj įžangos — iškilmingas žodis

Garbingasai šio renginio — akademijos prezidentė, Gerbiamosios ir Gerbiamieji knygos mylėtojai!

Man tenka didelė garbė kalbėti jau antrą kartą šioje šaunioje Los Angelių lietuvių kolonijoje, kur per mūsų gerbiamąjį Generalinį garbės konsulą skaisčiai tebešviečia Lietuvos nepriklausomybės švyturys, kur yra susiję gausybė poetų, rašytojų, kritikų, — laureatų ir ne-laureatų, — kur klesti Dailių menų klubas, kur amžinai miegu užmigo L.B.L.A. apylinkės globotinis Kultūros klubas, kur verda kunkuliuoja žurnalizmas su dangiškus sapnus sapnuojančia Lietuvių žurnalistų s-gos skyriaus valdyba, kur dar neseniai buvo garsiai šaukiama: "Tapkime knygnešiais!" ir kur, pagaliau, laurą po lauro į garbės puodą deda nemarusis Dramos sambūris, sugebąs net tūkstantinę pakloti dramų konkursui, iš kurio išdygo "Paskutinis piknikas". Taigi, tokionis klestin-

čio kultūrinio gyvenimo sąlygomis man tenka jau antrą kartą viešai kalbėti, — pirmąjį 1965-66 m. niekieno nesuruoštamą "Ką laumės lėmė" knygos pristatyme, o dabar, štai, vargu ar vėl būsiame iškilmingame "Liepalotų medynuose" pristatyme. Savo ilgą žodį baigiu trumpu ir griausmingu bendruomeniškausiu šūkiu — tegyvuoja politika ir propaganda, mūsų stiprybės širdis ir viltis!

2. Bibliografinis įrašas ir skelbimas

Abi iškilmingame žodyje paminėtas knygas sukūrė rašytoja Petronėlė Orintaitė, dabar gyvenanti (uždarai ir be galo daug dirbdama) Los Angelių mieste, Avinelio (Avenel) gatvėje. Pirmąją knygą — "Ką laumės lėmė", parašytą apie savo mokyklos ir mokslo bei kūrybos draugą Salomėją Nėrį, palikęs nuošalyje, sustosiu ties naujausiąja — "Liepalotų medynuose", londoniškos Nidos knygų klubo išleista Nr. 82 1971 m. Londone. Ši knyga — tai samtiška poetinės prozos giesmė

Petronėlė Orintaitė

apie savo tėviškę, savo mokslo dienas ir jo židinius, apie prisikėlusią Lietuvą su jos laikinąja sostine Kaunu ir apie autorės, kaip ir visų mūsų, liūdną kelią į tremtį. Joje įdėtos 9 apybraižos. Tai naujoviškas literatūrinis žanras, kurio rašytoja intensyviau ėmė dabar.

Prie viso to dar reikia pridėti, kad knyga turi 216 psl., kad paprastam pirkėjui (net ne kietų viršelių) ji kainuoja 3 dol. Los Angeliškiai (po ilgo laukimo) jau gali ją nusipirkti pas mūsų knygų platintoją Vacijų Prižintą.

3. Apie tai, kas man įvarė baimės

Laikraščiuose jau užtikau keltą tos knygos "Liepalotų medynuose" — recenzijų. Recenzentai prideramo rango, tarp jų: Jurgis Gliuda, Stepas Vykinas (Dirvoje), Pranas Naujo-kaitis (Tėviškes Žiburiuose), O. Tarydaitė - Roznikienė (Draugė). Pagunda ėmė ir mane, kad ir ne recenzentą, ir ne kritiką, bet šiaip sau žmogų, netoli literatūrinio pasaulio stovintį, prisijungti prie jų, tačiau iki šiol pabijojau.

Kodėl?

Ne dėl to, kad neturėčiau ką pasakyti, nesugebėčiau "pasikandžioti", kaip mano artimieji dažnai mano rašymus apibūdina. Ne, šį kartą yra kita priežastis, kurią mėginsiu atsargiai nurodyti.

Ant mano rašliava apkrauto stalo guli vienas "Liepalotų medynuose" egzempliorius, jau pakartotinai perskaitytas, o pirmąjį kartą "ryte prarytas". O apie tuos "Liepalotus" rašyti vis pibijau.

— Kokia gi pikta dvasia tave baudo? — paklausi.

Atsakymas: tame egzemplioriuje yra įrašyta grėsminga lem-

tis, kuri kelia man baimę ir lenkia prie žemės.

Buvo 1971.12.22, bene trečią dieną, vos pora dienų prieš Kalėdas. Tą dieną užėjau į rašytojos Petronėlės Orintaitės namus, o ši atsilankymo proga padovanojo man vieną savo naujausios kūrybos — "Liepalotų medynuose" — ir jame įrašė: "Kolegai Humanitarai, kaimynai Liudui Balvočiui. P. Orintaitė. Los Angeles 1971.XII.22". Man padovanotos knygos egzempliorius truputį dar ir pakoreguotas autorės ranka. Matyt, miela Kolegė humanitarė panorė, kad aš pats savo akimis pamatyčiau, kokios korektūrinės klaidos klai-

deles yra atsiradusios knygoje dėl spaustuvės (atrodo, ir redakcijos) kaltės. Bet apie tai vėliau ar kitą kartą.

Na, dabar ir gerbiame skaitytojui gali būti aišku, kas įvarė man baimę. Tai ta dedikacija, kuri juk šalia didelio nuoširdumo ir respekto dar reiškia — jei atversiu burną, turi kalbėti kaip humanitaras. Argi be reikalo traukiojasi Humanitarinio fakulteto koridoriuose toje autorės taip pakiliai knygoje prisimenamoj Kalnų gatvė, vėliau Putvinskio (Putvio), o dar vėliau Salomėjos Nėries vardu perkrikštytoj.

Kaip paprastai apie ką nors rašau, apie šią knygą taip rašyti vis nenorėjau, o kaip rašyti turėčiau, ypač kaip humanitaras, vargu kada sugebėsiu.

Šiuo sykiu savo rašinį tuo ir baigiu. Jei Naujųjų Redakcija duos sutikimą, aš prie "Liepalotų" sugrįšiu ir bandysiu atidengti savo knibždėjimų išdavas. Pvz. norėčiau sustoti ir prie anksčiau paminėtų knygos recenzentų ir jų "atradimų". Vieni žodžiu — prie daug ko kito. O šis rašinys tėra tik kuklus gūrkšnelis "ant drąsos". O kulk "Liepalotuose" yra tiek daug to, kas, baranauskiškai tariant, "net akį veria" ir "užu širdies tveria".

P. S. O kas tie Liepalotai? — Tai gimtinės rašytojos Petronėlės Orintaitės kaimas Suvalkijos lygumose, netoli Šešupės ir Kurdirkos Naumiesčio.

Liudas Balvočius

SAN FRANCISCO ŽINIOS

San Francisco Lietuvių Bendruomenė išrinko naują valdybą

Lietuvių Bendruomenės San Francisco skyriaus metinis susirinkimas ir Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas įvyko vasario 20 d. College of San Mateo erdviose patalpose. Virš septyniasdešimties lietuvių gyvenančių pačioje San Francisco Bay apylinkėje, susirinko išklausyti svečio prelegento iš Los Angeles — Juozo Kojelio — "Į Laisvę" žurnalo redaktoriaus, kuris puikiai išdėstė daugelį įdomių minčių, pradedant nuo lietuviško jaunimo įtraukimo į tautinį darbą iki pat įvairių "pagundų", kurios kenkia mūsų lietuviškai veiklai. Taipgi žodį tarė latvių visuomenės atstovas, dr. Anderson, Professor of History, San Jose State College, ir President-elect of the Association for the Advancement of Baltic Studies.

Minėjimui vadovavo San Francisco Liet. B-nės pirmininkas, inž. Vytautas J. Šliūpas, sekretoriavo Irena Lingytė-Grenier. Metinę skyriaus apyskaitą davė vicepirmininkas Alfonsas Vindašius, pranešdamas, kad mūsų nors ir mažas žmonių skaičiumi skyrius, bet per metus atliko palyginus didelį darbą — suruošė Australijos lietuvių dailininko Leono Urbono darbų parodą su paskaita; turėjo sėkmingą Pavasario Balių su programa; atstovavo lietuviams su dainininke Adele Druktenyte Pavergty Europos Tautų minėjime; R. Pažemėnas mus atstovavo Kanados Lietuvių Dienoje Calgary mieste; Vindašius mus atstovavo Oregono lietuvių šventėje; turėjome vasaros užbaigtuves — pikniką; įkūrėme Lietuvių Respublikonų klubą; turėjome labai sėkmingą žiemos balių su La Traviata, kurią atliko svečiai iš Los Angeles — Birutė ir Rimtautas Dabšiai, Antanas Pavasaris, Raimonda Apeikytė ir Algimantas Žemaitaitis; pravedėme Vasario 16-os minėjimą; Vy. Šliūpas lietuviams atstovavo Californijos Respublikonų Nationalities Council steigiamajame suvažiavime; nuoširdžiai priėmėme daug lankytojų svečių iš kitų Amerikos lietuvių kolonijų ir iš pačios Lietuvos, taipgi pritraukėme keletą lietuvių, kurie atsidėję gyventi į šią apylinkę. Mūsų išdininkas Aloyzas Gri-

Susirinkimas išrinko naują valdybą 1972-iesiems metams: dr. Arvydas Kudirką pirmininku (3332 Yuba Ave., San Jose, Cal. 95117; tel. 408-244-7127). Kitą valdybą nariai: Irena Lingytė-Grenier iš Mill Valley, Romas Ankaitis iš Concord, Aldona Gailienė iš Lafayette ir Juozas Sidzikauskas-Sidas iš Oakland. Į Revizijos komisiją idėjo: Bronė Kellogg iš San Carlos ir Irena Samal iš San Mateo. Balsus skaitavo ir rinkimus pravedė Rūta Narakas iš San Francisco.

Po susirinkimo svečius vaišino skyriaus programos vedėja Lila Pažemienienė. Svečiai taipgi grožėjosi New Yorko lietuvių grafiko Juozo Sodaicio paveiksais, kurie puosė susirinkimo salės sienas. Daugelis jo darbų buvo vietoje nupirkti.

Aktyviai veikia San Francisco lietuviai respublikonai

Pereitą savaitgalį Vandos ir Vytauto Šliūpų namuose Burlingame, Calif., įvyko San Francisco Lietuvių Respublikonų klubo vasario mėn. susirinkimas. Susirinkimui progą davė sve-

čiai iš Čikagos — Alma ir Valdas Adamkai. Valdas Adamkus, kuris yra Deputy Regional Administrator of the Environmental Protection Agency (EPA) Midwestern Region, trumpai pranešė ir atsakė į klausimus apie savo diskusijas, turėtas lietuviškais reikalais Baltuosiuose Rūmuose (White House) Washington. Susirinkę nariai ir svečiai — viso virš 30 — diskutavo naują skyriaus konstituciją, atei- nancio rudens rinkimus, ir naujų narių pritraukimą.

Liet. Respublikonų Klubo pirmininkė yra Bronė Kellogg iš San Carlos. Kiti klubo valdybos nariai: Vanda Šliūpienė iš Burlingame, dr. Algirdas Monstavičius iš San Francisco, A. Pranyš iš Mountain View, ir dr. Viktoras Kaupas iš Berkeley. Susirinkimo šeiminiškasis inž. Vy. Šliūpas, yra viceprezidentas Californian Republican Nationalities Council, kurių būstinė yra Los Angeles mieste ir kuriai priklauso 21 skirtinga tautinė grupė, gyvenanti Californijos valstijoje.

V. S.

JEIGU NEBŪTŲ SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲJŲ!

Prof. Vaeclavo Biržiškos "Senujų Lietuviškų Knygų Istorija" yra veidrodis, kuriame atspindi pirmųjų lietuviškų knygų kėlas. Kietais viršeliais įristos knygos kaina yra tik \$3.00, minkš., \$2.50. Knyga Jums bus pasiūsta, jei atsiųsite pinigų šiuo adresu: NAUJENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.

Frank Zogas, President

5% Passbook Savings All accounts compounded daily paid quarterly

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION 4040 ARCHER AVENUE CHICAGO, ILLINOIS 60632 PHONE: 254-4470

6% 2 Years Savings Certificate (Minimum \$5,000)

1972 M. EKSORSIJOS Į LIETUVĄ

Walter Rask-Raskauskas, pirmas pradėjęs vesti žmones į Lietuvą, tą darbą jau sėkmingai tęsia 11 metų. Jo tvarkingai suorganizuotos ekskursijos vyksta sklandžiai. Šią vasarą jo vadovaujamas American Travel Service Bureau nuvežė į Lietuvą 9 ekskursantų grupes. Vienos ekskursijos tęsis 17 dienų, o kitos po 21. Lietuvoje praleis po 11 dienų. Kas iš anksto užsiregistravo, tai galės pasirinkti patogiąsias keliones laiku. Pirmoji šių metų grupė jau plina, o kitose dar yra po kelias vietas. Patariamie planuoti iš anksto ir laiku užsiregistruoti.

Susvytravus doleriui pasaulinėje rinkoje, tikslios kainos dar negalime nustatyti, bet manome, kad iš Chicago vienam asmeniui visa ekskursija kainuos apie \$1,000.00. Ekskursijos vyks šiomis dienomis:

Gegužės 29 d. Chicago — Montrealis, 17 dienų, grįžtant sustosime Paryžiuje.
Birželio 18 d. Chicago — New Yorkas, 17 dienų, grįžtant sustosime Leningrade.
Birželio 29 d. Chicago — New Yorkas, 21 diena, grįžtant sustosime Romoje.
Liepos 10 d. Chicago — New Yorkas, 21 diena, grįžtant sustosime Romoje.
Liepos 27 d. Chicago — New Yorkas, 21 diena, grįžtant sustosime Romoje.
Rugpjūčio 21 d. Chicago — New Yorkas, 17 dienų, grįžtant sustosime Paryžiuje.
Rugsėjo 11 d. Chicago — New Yorkas, 20 dienų, grįžtant sustosime Leningrade ir Helsinky.
Spalio 2 d. Chicago — New Yorkas, 15 dienų, be sustojimo Vakarų Europoje.
Gruodžio 21 d. Chicago — New Yorkas, 14 dienų, Kalėdinė kelionė.

Rašykite, užvažiukite arba informaciją kreipkitės tokiu adresu:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU 9727 So. WESTERN AVENUE CHICAGO, ILLINOIS 60643

Tel.: (312) 238-9787

Ruošiamie kvietimus giminiams atvykti į Ameriką. Teikiame informacijos kelionių reikalais ir viso pasaulio kraštus. Parūpiname bilietus ir reikalingas visas.

Chicago Savings and Loan Association

6% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$5000 OR MORE Two Year Maturity

5 3/4% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$1000 One Year Maturity

5% PER ANNUM ON ALL PASSBOOK ACCOUNTS

CHICAGOS TAUPYMO IR SKOLINIMO BENDROVĖ dėl bet kokių jūsų namo pagerinimų duoda paskolas nuo \$500.00 ir daugiau tinkamomis sąlygomis. O gal Jums yra reikalingi pinigai dėl kitokių reikalų? Ar jei neturite nuosavo namo ir jums nusibodo mokėti aukštas nuomas, įsigykite nuosavus namus.

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY.

PAID QUARTERLY

BET KOKIAIS FINANSINIAIS REIKALAIŠ KREIPKITĖS Į:

Chicago Savings and Loan Assn.

Philomena D. Pakel, President

6245 So. WESTERN AVE.

TEL: GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 12:30

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmas, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antras, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6%

PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000, OR MORE, 2 YEAR MATURITY

5%

UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS

Taupyimo indėliai Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti

